

**До спеціалізованої вченої ради Д 64.820.05
Українського державного університету
залізничного транспорту**

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора економічних наук, професора
Гавкалової Наталії Леонідівни
на дисертаційну роботу Проценко Валентини Миколаївни
«Інтенсифікація управління економічною поведінкою підприємств в
умовах неоіндустріальної модернізації»,
яку подано на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук
за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)**

Актуальність теми дослідження.

Суспільні трансформації, які відбуваються в країні під впливом глобалізаційно-інтеграційних чинників, супроводжуються реформуванням діяльності підприємств промисловості з метою їх виходу на світові ринки та виробництва продукції відповідно до існуючих в світі стандартів якості. Разом з цим сучасні тренди забезпечення ефективного управління підприємствами в умовах неоіндустріальної модернізації, визначаються пануванням ризиків та загроз їх сталості, про що свідчать спадні тенденції розвитку на деяких промислових підприємствах. Все це впливає на загальний стан економічної поведінки підприємств, який здебільшого залежить від ступеня реалізації управлінського інструментарію. Складність завдання щодо реалізації такого інструментарію визначається тим, що промислове підприємство можна розглядати як комплексну систему в динаміці, стан якої описується впливом різноспрямованих чинників, що значно ускладнює прогнозування розвитку можливих сценаріїв та вимагає нових підходів до управління економічної поведінки за умови його інтенсифікації.

Таким чином, суспільні трансформації, що визначають перехід від індустріального суспільства до неоіндустріального передбачають виникнення якісно нового управління на всіх рівнях. На підприємстві спостерігається інтенсифікація управління економічної поведінки, яка передбачає раціональне

використання наявних ресурсів, що відповідає викликам часу. Усе це обумовлює актуальність дисертаційного дослідження Проценко Валентини Миколаївни, мета якого полягає в розробленні та науковому обґрунтуванні теоретико-методологічних, методичних основ і практичних рекомендацій щодо забезпечення інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність.

На основі якісного аналізу дисертаційної роботи зроблено висновок, що дисертант провів глибоке дослідження теоретичного базису обраної наукової проблеми, що полягає у поглибленні методологічної складової управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації. Список використаних джерел налічує 490 найменувань.

Дисертація характеризується системним підходом та комплексним вивченням проблемних питань теми дослідження. Представлені аналітичні дані є достатньо повними та аргументованими; поставлена мета досягнута. Наукові положення, висновки і рекомендації, що сформульовані в дисертації, мають достатній рівень обґрунтованості та достовірності. Вони викладені на належному теоретичному і методологічному рівнях з використанням сучасних наукових концепцій модернізації та інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємства.

У роботі використано основні методи наукових економічних досліджень, зокрема: абстрактно-логічний; методи теоретичного узагальнення, системного й історичного аналізу; аналізу і синтезу; таксономії; економічного і статистичного аналізу; кореляційно-регресійного аналізу; кластеризації (у рамках теорії розпізнавання образів); екстраполяції; графічний. Всі розрахунки ґрунтуються на достовірній та об'єктивній статистичній інформації. Інформаційною базою дослідження були законодавчі та нормативні акти України, вітчизняні та зарубіжні наукові публікації, офіційні статистичні матеріали, дані бухгалтерської звітності підприємств України.

Основні наукові результати дослідження були отримані під час виконання науково-дослідної роботи науково-дослідних робіт Української інженерно-педагогічної академії: «Управління стійким розвитком суб'єктів господарювання

в умовах соціально орієнтованої економіки» (номер державної реєстрації 0116U001487); «Управління розвитком суб'єктів господарювання на засадах інноваційної економіки» (номер державної реєстрації 0119U000326); у рамках науково-дослідної роботи Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України за темою: «Теоретико-методологічне обґрунтування напрямів подолання структурних деформацій промислового комплексу країни на основі його інноваційно-технологічної модернізації» (номер державної реєстрації 0117U004252).

Дисертаційне дослідження відповідає основним положенням Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р.

Наукова новизна отриманих результатів.

Наукова новизна дисертаційної роботи Проценко Валентини Миколаївни полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних і методологічних основ інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації, у розробленні науково-практичних рекомендацій прикладного спрямування.

Найбільш важливими результатами, що характеризуються новизною, розкривають повноту і зміст дисертаційного дослідження, слід вважати такі:

- сформовану парадигму неоіндустріалізації як об'єктивну основу переходу вітчизняних промислових підприємств до економіки інноваційного типу, яка базується на методологічних засадах еволюційної, синергетичної, інституційної, ресурсної теорій, теорії людського капіталу та сучасній парадигмі економіки знань; на методологічних принципах аналізу, єдності економічного поля, комбінованого нарощення на протиположному принципі «творчого руйнування» та узагальненні системних ознак еволюційності процесів індустріалізації, реіндустріалізації та неоіндустріалізації, що спрямовано на досягнення програмно-стратегічних цілей через сукупність фундаментальних знань, цінностей, переконань для розвитку соціальних, соціокультурних, політичних та індустріально-технологічних аспектів неоіндустріалізації і формування неопромислових комплексів на конвергентних NBIC-технологіях (підрозділ 1.3);

- розроблену методологію інтенсифікації управління економічною поведінкою промислових підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації, яка базується на сукупності методології пізнання, практичної цілісності й оцінки в пізнавальному, прагматичному, інституціональному, аксіологічному, функціональному і генетико-історичному напрямках, що є базовим компонентом раціонального вибору аксіологічного модусу економічної поведінки та інтенсифікації управління підприємствами до меж, за якими відкривається простір редистрибутивних ефектів, визначаючи домінуючі пріоритети відповідно до інституціонального устрою суспільства, що уможливорює законний певний тип економічних дії на певній стадії еволюції оптимізаційних теорій і забезпечує перехідний етап між системними трансформаціями як точки біфуркації, поблизу якої акумулюють еволюційні зміни, забезпечуючи якісне оновлення стану системи, що створює потенціал підприємства, та є підґрунтям для виходу на більш високий рівень розвитку (стор. 144 - 145 дисертації);

- розроблений інтегрований механізм інтенсифікації управління економічною поведінкою промислових підприємств залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації, який базується на сукупності цілей, елементів, методів, засобів та їх взаємозв'язків, забезпечуючи вплив на синтез ефектів управління (синергетичний ефект; ефект емерджентності та цілісності, ефект дифузійності), визначаючи цілеспрямований рух розвитку підприємств, обумовлений різновекторністю тактичних та стратегічних факторів діяльності, що є вирішальними детермінантами формування ефективної системи управління, орієнтованої на досягнення економічного ефекту з виокремленням дестабілізуючих домінант, які впливають на розвиток підприємств, формують сукупність організаційно-стабілізуючих, розпорядних і дисциплінарних впливів (стор. 284 – 288 дисертації);

- сформовану концепцію інтенсифікації управління економічною поведінкою промислових підприємств залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації, яка базується на структурно-функціональній гетерогенній цілісності процесу інтенсифікації управління економічною поведінкою, внутрішній єдності та протилежності його елементів за типами відносин в усіх сферах взаємодії, що утворює релятивний концепт до інтерпретації економічної поведінки як відношення цілого і частин, враховує поліцентричні зв'язки у продукуванні ефективних тактичних і стратегічних

управлінських рішень, ґрунтуючись на значній децентралізації управлінських функцій, на уніфікованому апараті методів, методик і прийомів, що дозволяє врахувати перспективи збалансованого розвитку їх стратегічного цілепокладання (стор. 373 - 378 дисертації);

- науково-теоретичний підхід до забезпечення процесу інтенсифікації як визначальної умови формування ефективної системи управління відповідно до інноваційно-креативного вектора розвитку підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на історичних аспектах формування системи управління (стародавній, індустріальний, системний, інформаційний етапи), які відображають еволюцію теоретичних концепцій і визначають сутність організацій, роль й основні функції управління, а також критерії оцінки ефективності їх діяльності на основі переходу від екстенсивних до інтенсивних методів управління, спрямованих на планомірну інтенсифікацію, створюючи оптимальні умови для досягнення ефективних результатів, відповідаючи вимогам оперативності та економічності, що дозволяє своєчасно забезпечити ефективність прогресивних перетворень для результативного управління через реалізацію функції цілепокладання, планування та контролінгу (стор. 66 – 74 дисертації);

- науково-практичний підхід до формування раціональної економічної поведінки промислових підприємств залізничного транспорту, який, на відміну від існуючих, базується на послідовній реалізації цілісної структури дій, що пов'язані з формуванням раціональних економічних альтернатив, вибором сценаріїв мінімізації витрат і максимізації прибутку з використанням різних за функціями та призначенням обмежених економічних ресурсів, орієнтованих на отримання економічного ефекту під впливом внутрішнього і зовнішнього ризикового середовища, з використанням ринкових елементів, благ, послуг, коштів для досягнення економічних цілей, що дозволяє лімітувати, нормувати й алгоритмізувати специфіку і порядок економічної поведінки підприємств (підрозділ 4.1);

- науково-методичний підхід до формування концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації, який, на відміну від існуючих, базується на застосуванні системи реінжинірингу з використанням інтегрованих методологій та інструментальних засобів як фундаментального базису проведення інноваційно-креативних ґрунтовних перетворень існуючої

системи управління на основі визначення стратегічної альтернативності процесів розвитку підприємств (фундаментального, радикального та стрибкоподібного процесів), технологія реалізації яких адаптована до турбулентних умов функціонування бізнес-середовища, що дозволяє реалізувати сценарії швидкої адаптації підприємств до нових вимог ринку, забезпечити створення прозорих моделей бізнесу та інформаційних систем, підвищуючи рівень їх розвитку (стор.304-305 дисертації);

- теоретичні основи інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації, які, на відміну від існуючих, базуються на використанні діалектичного підходу та встановленні логічних взаємозв'язків між базовими поняттями дослідження: «інтенсифікація», «управління», «економічна поведінка», «інтенсифікація управління», «управління економічною поведінкою», що дозволило уточнити сутність поняття «інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації»; формуючи концепти управління з урахуванням поведінкових аспектів, відповідні поведінкові моделі діяльності підприємства, від розуміння сутності, характеру, особливостей яких залежить визначення рівня проведення змін у системі управління економічною поведінкою підприємства; зумовлюючи важливість переходу продуктивних сил і виробничих відносин сучасної економіки на новий якісний рівень; актуалізуючи розвиток теоретичних основ інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації з урахуванням сучасних глобальних викликів, що дозволяє адекватно і максимально наблизити економічну науку до реальності (підрозділ 1.4);

- система методів оцінки економічної поведінки промислових підприємств яка, на відміну від існуючих, базується на визначенні особливостей застосування та порівняльній характеристиці недоліків і переваг кожного методу для формування аналітичної платформи та критеріальної параметризації дослідження за емпіричним та теоретичним напрямками, що зумовлює залежність ефективності управління економічною поведінкою промислових підприємств від результативності й оптимальності використання матеріальних, фінансових, трудових та інших ресурсів; відображає рівень і динаміку їх розвитку в якісному і кількісному вимірі, створюючи умови адаптації до мінливих викликів зовнішнього середовища (підрозділ 2.3);

- науково-методичний підхід до оцінки економічної поведінки промислових підприємств залізничного транспорту, який, на відміну від існуючих, базується на системній реалізації змістовно-функціональних етапів: попередній (емпіричний аналіз мотивів економічної поведінки); фундаментальний (оцінка, шкалування інтегральних показників); підсумковий (кластерний аналізу, формування управлінських рішень); оцінці наявного стану поведінкових вимірів в ресурсній площині завдяки верифікації результатів діагностики та моніторингу, що дозволяє ідентифікувати параметри економічної поведінки підприємств на основі моделі їх ієрархічного впорядкування для коригування й адаптації діяльності підприємств із застосуванням інноваційних управлінських інструментів (інтенсифікації), використовуючи поле інтелекту та компетентності щодо формування ефективних управлінських рішень (стор. 190 – 191 дисертації);

- стратегія інтенсифікації управління економічною поведінкою промислових підприємств залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації, яка, на відміну від існуючих, ґрунтується на стратегічно-контролінговому позиціонуванні внутрішнього і зовнішнього середовища та ресурсних можливостей підприємств на основі прогнозних тенденцій за допомогою експоненціального згладжування та лінійного тренда; виражена в методологічних рамках атрибутивного концепту загального змісту його властивостей (зв'язок з економічною поведінкою, прагненням до раціоналізму в інтенсифікації управління і результатів практичних дій відповідно до інтерпретації ринкових відносин з урахуванням вимог неоіндустріальної модернізації), що є основою досягнення цільових стратегічно-контролінгових векторів ефективного розвитку підприємств у невизначених турбулентних ринкових умовах (стор. 267 – 270 дисертації);

- науково-практичний підхід до інтенсифікації управління економічною поведінкою промислових підприємств залізничного транспорту на основі економіки знань, який, на відміну від існуючих, базується на виокремленні еволюційних етапів формування економіки (доіндустріальний, індустріальний, неоіндустріальний), створюючи логічно-об'єктивну платформу взаємодії сили відштовхування (конкуренція), сили тяжіння (співпраця), сили інерції (традиції, звички), при цьому домінуючи дискретність (знання як продукт) та виключну доступність (знання як благо) як принципів особливостей процесу генерації знань, що формує наукову парадигму інтенсифікації управління як процесу в

умовах глобалізації знань, що є підґрунтям для формування раціональної економічної поведінки, пов'язаної з інформаційно-комунікаційними технологіями, і дозволяє розвивати й підвищувати конкурентний статус промислових підприємств залізничного транспорту на основі управління інноваційно-креативними знаннями (інтелектуальний капітал) (стор. 342 дисертації).

Повнота викладення у відкритому друку наукових положень дисертації.

За темою дисертації Проценко Валентини Миколаївни опубліковано 41 наукову працю, серед яких: 2 статті у колективних монографіях; 24 статей у наукових фахових виданнях України, внесених до наукометричних баз даних; 2 статті у зарубіжних виданнях, внесених до наукометричних баз даних; 13 публікацій тез доповідей у збірниках за матеріалами конференцій. Загальний обсяг публікацій становить 18,74 ум.-друк. арк., з яких особисто здобувачеві належить 15,08 ум.-друк. арк.

Основні результати дослідження оприлюднено на науково-практичних конференціях, зокрема: «Conference Integration of business structures: strategies and technologies» (Tbilisi, 2017); «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» (Київ, 2019); «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика» (Харків, 2019); «Сталий розвиток – стан та перспективи» (Львів – Славське, 2020); «Сучасні наукові погляди на модернізацію, інноваційні технології та фінансові процеси» (Київ, 2020); «Економічні та соціальні інновації як фактор розвитку економіки» (Запоріжжя, 2020); «Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні» (Київ, 2020); «Сучасні наукові інновації» (Київ, 2020); «Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, фінансів та права» (Полтава, 2020); «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (Дніпро, 2020); «Сучасні тенденції розвитку науки» (Київ, 2020); «Стійкий розвиток національної економіки: актуальні проблеми та механізми забезпечення» (Кривий Ріг, 2020); «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» (Київ, 2020).

Отже, винесені на захист положення наукової новизни та основні результати дисертаційного дослідження Проценко Валентини Миколаївни з достатньою повнотою оприлюднені у відкритому друку. Вимоги МОН України щодо необхідної мінімальної кількості статей у наукових фахових виданнях України та виданнях, що включені до науково-метричних баз даних чи є фаховими виданнями в іноземних країнах, повною мірою дотримані.

Практичне значення й впровадження результатів дослідження.

Основні наукові положення дисертації та рекомендації здобувача доведені до рівня науково-методичних розробок та науково-практичних рекомендації щодо розроблення методико-прикладної бази забезпечення інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неіндустріальної модернізації, прийняті до впровадження: у діяльність ТОВ «АМГ-ІНВЕСТ» (довідка № 08/287 від 20.05.2020 р.); у діяльність ТОВ «ХАРКІВТРАНСМАШПРОЕКТ» (довідка № 030/С-1 від 20.01.2020 р.); у діяльність ТОВ «Виробничо-комерційна фірма «Електропромремонт» (довідка № 38/2-16 від 25.03.2020 р.); Виконавчим комітетом Харківської міської ради (довідка № 08-68/1643/2-20 від 03.07.2020 р.); у діяльність Державного підприємства «Східний експертно-технічний центр Держпраці» (довідка № 1-06/293-01 від 11.11.2019 р.); використано в дослідженнях Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України (довідка № 01/63/1 від 22.07.2020 р.); у діяльність ТОВ «Сучасні проекти» (довідка № 105-1 від 25.05.2020 р.); рекомендовано для використання при формуванні стратегії розвитку вітчизняних промислових підприємств Головою підкомітету з питань оцінки законопроектів щодо впливу на показники бюджету та відповідності бюджетному законодавству Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (довідка № 115 від 15.06.2020 р.).

Основні результати досліджень використовуються в освітньому процесі Української інженерно-педагогічної академії при викладанні дисциплін «Конкурентоспроможність підприємства», «Управління ресурсами» та «Економічне управління підприємствами» (довідка № 107-04-134 від 13.07.2020 р.) та Національного університету «Львівська політехніка» при викладанні дисциплін «Лідерство та групова динаміка», «Інноваційний розвиток підприємства та «Економічні інструменти управління проектами і

програмами розвитку соціально-економічних систем» (довідка № 67-01-2082 від 15.07. 2020 р.).

Оцінка мови і стилю дисертації, відповідність дисертації паспорту спеціальності та змісту автореферату, вимогам МОН України.

Дисертація Проценко Валентини Миколаївни написана українською мовою з дотриманням наукового стилю. Матеріал викладено в логічній послідовності, робота характеризується цілісністю, смисловою завершеністю, коректністю використання спеціальної термінології.

Дисертація структурно складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, додатків, списку використаних літературних джерел. Загальний обсяг роботи – 523 сторінки машинописного тексту. Обсяг основного тексту дисертації становить 365 сторінок.

Основний текст роботи оформлений згідно з ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення». Дисертаційна робота за своїм фаховим спрямуванням відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Автореферат відповідає змісту дисертації й стисло висвітлює основні положення й результати дослідження. Автореферат за оформленням та обсягом відповідає вимогам МОН України.

Дискусійні положення та зауваження.

Віддаючи належне науковим здобуткам автора, представленим у дисертаційній роботі, слід відзначити наявність окремих зауважень і дискусійних аспектів:

1. Підтримуючи дисертанта у намаганні представити теоретичне трактування понять, зауважимо, що обмеженим є поняття «інтенсифікація управління» (стор. 106 – 107 дисертації), в складниках якого відсутня автономність в прийнятті рішень. Серед завдань інтенсифікації управління економічною поведінкою автором визначено ризик та зміна (рис. 1.9, стор. 72), що є дискусійним з огляду на інші завдання та вимагає додаткового обґрунтування.

2. Дослідження в площині неоіндустріальної модернізації виграло б, якщо б дисертант приділив більше уваги трансакційним витратам на підприємствах залізничного транспорту та новим умовам формування додаткової вартості.

3. За нашими переконаннями більшість підприємств залізничного транспорту повинні розглядатися як природні монополії, а тому деякі положення, пов'язані з конкурентною економікою не можуть бути використані беззаперечно. Таким чином, викликає питання, за якою ознакою обирали підприємства для аналізу (розділ 3, табл. 3.4, стор. 193-194 дисертації)

4. Дискусійним представляється твердження автора, що запропонований метод таксономічного аналізу є найбільш доречним для вирішення завдання оцінки економічної поведінки промислових підприємств залізничного транспорту (3 розділ, рис. 3.8, стор. 191 дисертації). По-перше, доводи дисертанта з цього приводу вимагають додаткової аргументації, по-друге, є інші, не менш дієві методи, ефективність використання яких залежить від конкретних обставин. Окрім цього, в роботі не вказано, яку форму інтегрального оцінювання (адативну чи мультиплікативну) використано для розрахунку інтегрального показника.

5. В параграфі 4.3 дисертації (стор. 276-283) автор використовує метод експертних оцінок для визначення значущості складових рівня економічної поведінки промислових підприємств залізничного транспорту, потребує уточнення, чому саме було використано цей метод, та як саме ці результати вплинуть на процес інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації.

6. В рамках кластерного об'єднання промислових підприємств залізничного транспорту, автор подає просторовий розподіл інтегрального показника оцінки їх економічної поведінки у тривимірному просторі, але, з нашої точки зору, додаткового пояснення потребують питання визначення структури порядку тривимірного економічного простору, що має зростаючу складність, разом з тим введення множинної економічно визначеної метричності такого простору не є складним; це, безумовно, є новацією щодо опису економічного простору, який за типом підходу зовсім протилежний сучасному розумінню такого простору, як геометричний (стор. 230-231).

7. Автор в рамках дослідження пропонує (табл. 5.1, стор. 309-309 дисертації) форми проведення змін на промислових підприємствах

залізничного транспорту на засадах реінжинірингу, з нашої точки зору, доцільно було б запропонувати конкретні рекомендаційні заходи для кожного розглянутого підприємства щодо використання інструментів реінжинірингу для формування системи інтенсифікації управління їх економічною поведінкою в умовах неоіндустріальної модернізації, що було б підґрунтям до підвищення рівня їх розвитку та ефективної діяльності.

8. В параграфі 5.2 «Економіки знань як основа інтенсифікації управлінських процесів забезпечення економічної поведінки промислових підприємств залізничного транспорту» автор пропонує розвивати ділові партнерські відносини між промисловими підприємствами залізничного транспорту, закладами освіти та державою, наголошуючи на тому, що держава повинна надавати фінансову допомогу для розвитку таких об'єднань. Доцільно було б, з нашої точки зору, запропонувати конкретні напрями державної підтримки та визначити, хто саме буде контролювати розподіл цієї допомоги та здійснювати контроль за їх ефективним використанням.

Однак, вказані зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи та мають дискусійний характер.

Загальна оцінка дисертації та її відповідність встановленим вимогам.

Дисертаційне дослідження Проценко Валентини Миколаївни являє собою цілісну, завершену, самостійно виконану, кваліфіковану наукову працю. За результатами проведених досліджень автором отримано нові положення щодо обґрунтування теоретико-методологічних постулатів забезпечення інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації, розроблення методичних, науково-практичних рекомендацій та концептуальних підходів до формування комплексного інструментарію для реалізації запропонованих напрямів інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті та поставленим завданням, які повністю вирішено у процесі дослідження. Основні положення роботи, які виносяться на захист, мають елементи наукової новизни. У авторефераті розкрито основні положення дисертації. Структура і обсяг роботи відповідають встановленим вимогам. Подана до захисту дисертаційна робота

характеризується науковим стилем, матеріал викладено в логічній послідовності, що забезпечує належний рівень її сприйняття. Дисертаційне дослідження відповідає профілю спеціалізованої вченої ради та паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Резюмуючи все вище викладене, можна констатувати, що дисертаційне дослідження Проценко Валентини Миколаївни на тему «Інтенсифікація управління економічною поведінкою підприємств в умовах неіндустріальної модернізації» за змістом і оформленням відповідає вимогам пп. 9, 10, 12, 14 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року (зі змінами і доповненнями, затвердженими Постановами Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р., № 567 від 27.07.2016 р., № 943 від 20.11.2019 р. та № 607 від 15.07.2020 р.), що висуваються до докторських дисертацій, а її автор – Проценко Валентина Миколаївна заслуговує на присудження ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

Зав. кафедри державного управління,
публічного адміністрування та регіональної економіки
Харківського національного
економічного університету ім. С. Кузнеця,
доктор економічних наук, професор,
Заслужений економіст України

Наталія ГАВКАЛОВА

Від ⁹отримано
спеціалізованою вченою
радою Р 04.020.03
« 25 » 01 2021 р.
Учений секретар
Чорнобровка І.В.

